
ALKALMAZOTT ALGEBRA

SZORGALMI FELADATOK (4.)

MBN412G

2013/2014. TAVASZI FÉLÉV

Sz-41. Legyen p prímszám. Mutassa meg, hogy az

$$E_{p^\infty} = \left\{ u \in \mathbb{C}^* : \text{van olyan } k \in \mathbb{N}_0, \text{ amelyre } u^{p^k} = 1 \right\}$$

halmaz részcsoportot alkot a $\mathbb{C}^*$ csoportban.

(1 pont)

Sz-42. Határozza meg a G csoport A részhalmaza által generált részcsoportját:

(a) $G = S_5$, $A = \{(1\ 2\ 3), (3\ 4\ 5)\}$;   (b) $G = \mathbb{Q}$, $A = \left\{ \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{5} \right\}$.

(2 pont)

Sz-43. Döntse el, hogy ciklikusak-e az alábbi csoportok:

(a) A_3 ;   (b) $\mathbb{Z}_{18}^*$;   (c) D_3 .

(1 pont)

Sz-44. Adjon meg 1, 2, illetve 3 elemű minimális generátorrendszert az alábbi csoportokban:

(a) D_6 ;   (b) Q ;   (c) S_6 .

(1 pont)

Sz-45. Határozza meg az alábbi csoportok összes részcsoportját, valamint rajzolja fel annak a részbenrendezett halmaznak a Hasse-diagramját, amelyet a részcsoportok halmaza alkot a szokásos tartalmazásra nézve:

(a) A_4 ;   (b) Q ;   (c) D_4 .

(2 pont)

Sz-46. Legyen n tetszőleges természetes szám és H olyan részcsoportja S_n -nek, amely páratlan sok elemet tartalmaz. Mutassa meg, hogy H minden eleme páros permutáció.

(2 pont)

Sz-47. Mutassa meg, hogy minden Abel-csoport

(a) véges rendű elemeinek halmaza;   (b) legfeljebb másodrendű elemeinek halmaza

részcsoportot alkot. Adjon példát olyan Abel-csoportra, melyben a legfeljebb harmadrendű elemek nem alkotnak részcsoportot.

(1 pont)

Sz-48. Igazolja, hogy bármely G csoportra és annak bármely H és K részcsoportjaira $H \cup K$ pontosan akkor részcsoport, ha $H \subseteq K$ vagy $K \subseteq H$.

(1 pont)

Sz-49. Adjon példát olyan G csoportra és annak olyan H és K részcsoportjaira, amelyekre HK nem részcsoportja G -nek.

(1 pont)

Sz-50. Mely $n \geq 3$ természetes számok esetén generátorrendszere az

$$\{(1\ 2\ 3), (1\ 2\ \dots\ n)\}$$

halmaz az S_n csoportnak?

(2 pont)

Sz-51. Igaz-e, hogy egy csoport akkor és csak akkor véges, ha véges sok részcsoportja van?

(2 pont)

Sz-52. Bizonyítsa be, hogy a $\mathbb{Q}$ csoport minden végesen generált részcsoportja ciklikus, és adjon meg olyan valódi részcsoportját, amely nem ciklikus.

(3 pont)

Sz-53. Bizonyítsa be, hogy az E_{p^∞} (p prímszám) csoport minden valódi részcsoportja ciklikus.

(3 pont)

Sz-54. Bizonyítsa be, hogy a $\mathbb{Q}$ csoportnak, valamint az E_{p^∞} (p prímszám) csoportoknak nincs minimális generátorrendszere.

(3 pont)

Sz-55. Tetszőleges $n \geq 3$ esetén határozza meg a D_n csoport összes részcsoportját.

(3 pont)

Sz-56. Igazolja, hogy egy ortogonális transzformáció karakterisztikus polinomjának minden valós gyöke 1 abszolút értékű. Adjon példát olyan ortogonális transzformációra, amelynek nincs valós sajátértéke. (1 pont)

Sz-57. Bizonyítsa be, hogy bármely $A \in \mathbb{R}^{3 \times 3}$ ortogonális mátrixhoz létezik olyan $P \in \mathbb{R}^{3 \times 3}$ és $B \in \mathbb{R}^{2 \times 2}$ ortogonális mátrix, amelyre

$$P^{-1}AP = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & B \end{pmatrix}.$$

A lehetséges B mátrixok meghatározása után fogalmazza meg a fenti állítás geometria jelentését. (2 pont)

Sz-58. Adjon meg olyan $\varphi: \mathbb{R}^4 \rightarrow \mathbb{R}^4$ lineáris transzformációt, amelyre a $v = (1, -1, 1, 0)$ vektor által generált invariáns altér 3 dimenziós. (2 pont)

Sz-59. Legyen V vektortér, $\varphi \in L(V)$ és $v \in V$. Igazolja, hogy az $U_{\varphi, v} = \{u \in \langle v \rangle : u\varphi = u\}$ altér legfeljebb 1 dimenziós. Adjon példát olyan $\varphi: V \rightarrow V$ lineáris transzformációra és $v \in V$ vektorra, amelyre az $U_{\varphi, v}$ altér d dimenziós ($d \in \{0, 1\}$). (1 pont)

Sz-60. Legyen $V = \mathbb{R}[x]$. Mutassa meg, hogy V euklideszi tér a $\langle p, q \rangle = \int_0^1 p(x)q(x)dx$ belső szorzattal. Tetszőleges $p \in V$ -re legyen $f_p: V \rightarrow V$, $q \mapsto pq$. Határozza meg f_p adjungáltját. (2 pont)

Sz-61. Legyen V véges dimenziós euklideszi tér és $\varphi \in L(V)$. Bizonyítsa be, hogy

$$\text{Im}(\varphi^*) = (\text{Ker}(\varphi))^\perp \quad \text{és} \quad \text{Ker}(\varphi^*) = (\text{Im}(\varphi))^\perp.$$

(1 pont)

Sz-62. Legyen A egy nemnegatív elemű négyzetes mátrix. Tegyük fel, hogy A invertálható és A^{-1} is nemnegatív elemű. Igazoljuk, hogy ekkor A minden sorában és oszlopában pontosan egy pozitív elem áll. (2 pont)

Sz-63. Igazolja, hogy ha az A és B szimmetrikus mátrixok szorzata is szimmetrikus, akkor $AB = BA$. (2 pont)

Sz-64. Az a_n ($n \in \mathbb{N}$) sorozatot az

$$\begin{aligned} a_1 &= 1, \quad a_2 = 1, \\ a_n &= a_{n-1} + 6a_{n-2} \quad (n \in \mathbb{N}, n \geq 3) \end{aligned}$$

rekurzió definiálja. Határozza meg a sorozat általános elemének „zárt” alakját. (2 pont)

Sz-65. Az a_n ($n \in \mathbb{N}$) sorozatot az

$$\begin{aligned} a_1 &= 1, \quad a_2 = 1, \quad a_3 = 1 \\ a_n &= a_{n-1} + 6a_{n-2} + 4a_{n-3} \quad (n \in \mathbb{N}, n \geq 4) \end{aligned}$$

rekurzió definiálja. Határozza meg a sorozat általános elemének „zárt” alakját. (3 pont)